

موريڪ موكا وينگ ملک

وقائی حکومت ڈاگر وزارت فضایل بہرہ ٹکڑے گوں

پنجاب ایڈیشن ۲۰۱۰ء

مورنیک

مکالمہ مولانا میرزا

م. سلطانہ

کلین حق په، بلوچی اکیدھی ۶

بلوچی اکیدھی - کوشہ	چھاپ کنوخ
تلاٹ پرتننگ پرسیں - کوشہ	چھاپ جاہ
۱۹۸۰	سری فار
یک ہزار	لیکوٽ
محمد عارف	بہا
	کتابت

مورینک

حُشْكَبِينُ دِمَگَانِ مُور ۔ مورینک یا مور دنیا ۽ ہر لکھ ۽ بیت انت۔ بے چیزتر حُشْکَبِين دِمَگَانِ تہابیت ٹفت۔ کوکانی زانشکار گشت کے مورشہ حُشْکَبِين اور ریکیں درگاں پے اے دگ درگاں تالاں بوتگ انت۔ ہا دمگاں کر باز ہو بیت او دا موران یک ترے بیت کے آرائی (انگریزی:) گشت۔ ریگستان آنی مورشہ آدگه درگاں مورینکاں باز دگه دڑانت۔ آیان نیا جین ۽ مزین فرق ایش ٹفت کے اے سیکونیں ڈیباں ہر جاگہ نہ بنت او ہہوں کے پہ کارے ۽ درپکفت ٿئے آچو دومی موران ۽ نیز ٹشت نہ کنست۔ دگ یک مورے بیت ٹت کے آرا انگریزی ۽ فارسیکا گشت اوسیاہ تماں پنگلے ۽ پیا ٹفت۔ اے چالاکیں مورے کے دنیا ۽ تہا ولن زندگی ۽ پوشی و آسرائی گوازیگ ۽ کار ۽ زانت۔ نوک آبادی آیان جتا جتا یعنی دڑا مورانت۔ اے گوں ہما جاگ ۽ حالتاں چکار داریت۔ بازیں دڑا

۽ مور پا گرمگ د، دوگ د مارٹی بندت - کہ آماںک دڑے شیش نانہ
 گھٹ بیت - اے اسلا زمین و سربرا بیت - بلے ایشی لوگ زمین و چیڑا
 حاکان تھا نت - تے یو گیں زستان و موسوم وہ ہدا گوازین انت - اور
 ایشان درائیں کڈ چھٹے ڈولا ایرہ بیت - اے مل و دڑیں گس گیشرت ہے
 سخت رواییں مورنیکانی انت - اے مورنیک پنجو سرکت کہ زمین
 و سربر و مورنیک بنجاه ۽ نیمگا پخت چوہر مورنیک وٹ و را گرم دن -
 بلے ایشان انک دام بجاه و ندیت کہ زمین و چیڑا حاکان تھا سکنیں
 جائے انت - مورانی کیک رنگدارے گھٹت کہ دبرکتی ملکاں مورنیکان مزینی
 شار انت - اد اے خاراں جوڑ لگ ۽ کار و تھا موران و دوٹن و کسن
 و حاک در لگ کپیت - مورنیک آنی نیک یقی شہ حضرت سلیمان رضی اللہ
 عنہ و زمانہ و پیدا کفت - بلے ایشان کار ۽ نیک تکے و را دام ڈلگ
 چارگ برت - آ ایش انت کہ کار کنو کیں مورنیکان کیک ڈول و درائیں روچا دل
 اسپیدگان و نبیں وگریں جاگ ک آن برگ و و استاد مرگدان بیت
 پاے مورنیکان درون و جھنگی تھکی بار کار کشت - اے مورنیک نلگ مورنیک
 آن و رو دیست کہ ایکا سے زمانگ و شہ نیو یارک و تماں درائیں زبلدا

پیاستان د گر میں تبک ۽ گارانِ دمکاں او جھلاں گندگ بیت۔ انسانی پیا
 اے گھنڑیں ۽ سرا اے دری ماءہار انت کر وقت ہر روحی درون ۽ وٹ کشیت
 رو دینیتے۔ اے تو ماں جریگ کنت درون ۽ کر وقت کشیت او فل ۽ تیار
 کنت۔ اگاں ہاں سال ۽ کر فل جواں به بیت ٿُ اے روکیں زمین و دلگار
 پشیت او وقت ہے درون ۽ کشار ۽ کنت او پدا ہے فل ۽ ایر کنت
 کرے فل پچنچ کھو موریکانی بس بیت۔ چہ انسان ۽ کشار کار و
 زمیندار بُولنگا لکھاں سال ساری اے موریکن ۽ کشت و کشار ۽ کار دت
 ۽ کپتگ۔ نکس موران یک صد ذات انت رکر وقت او وقت زہگان وردن
 و دراکان شر وقت گرس آنی ڪھلگیں فلگس آں ودی کنت۔ ایشان تھا گیشتر
 گر میں نبک ۽ موریک پرے پادہ ۽ نامدار انت۔ اے موریک تاکان
 ۽ چونڈنیت۔ باختکار ایشان ۽ شاہ ایلہ ۽ لکاں کشندت۔ برے بسے یک
 شپ ۽ تھا یک موریکے یتیگیہ تماکے چونڈنیت۔ چشیں موریک زدباری و
 رو بركت ۽ ملکاں بیت۔ ایشانی ہازیں ورثیہ یکے دومی ۽ جتا انت۔ لہنیں ٻا
 اپنچ دراج سہرو بوپس رنگ ۽ بہت۔ ایشان ۽ چہ آوانی آدت آں درست
 لکنگ بیت۔ اے موریک گیشتر وقت سراں تاک آن ۽ ایر کنت تنکے

سآگھ بیت نوکان ز تکارے کہ نا نے نہیں بیک کوک انت
کہ اے موراں ڈکہ مردم گندیت ٿو، پنچش مالام بیت کر اسکوئے
آن ڻا بیک گون انت، او جلوس اش کشگ.

لہتین کرد گس ٿو، پنچو گندگ بنت کہ مردم گشیت شارو میٹگ ان
آباد انت، اے تاں سداں فُٹ آن جاگر آن تالان انت، ایشان بھر
ماک نز آرٹگ کہ انسانیں تھیکیدار، اش دس ڈر انت، یک جوانیں گی
بندگ ۽ داستا موریک چار مکعب گز ڪاس، حاک درکاریت نر بارند
۽ یک جاگئے یک شارکارے ڈکہ کردے ڦرا په گوگوت ڦو دوت
پروشنک و درد ریگ ڦو، چد کرت، آئی شہ کدو ڦک دپے ڦو را گوکن
ڦو دوت پترینت ٿو، دوت شہ آدگه دپ ڦو دراحت، اے دپ شہ
دپ ڦو دوبد فٹ ڦو، کاس ڦو درات، لہتین گس ہنچین بندان
آیاں دراجی سئے فٹ بیت، اما ڦدار ڦو چشیں سدانی کردان
دردن و زر اک ڦپٹ دلوٹ و شوہاز ڦو سب ڦو جھکل آن تھا یک دھن
کشکے جوڑ بیت، اے کنک ڦو پتنی یک دو اپنخ بیت، اے گری
دمگانی خشیں ملکوان یک مرنی کردے، اے کشکے دیم په شکار جاہل

دال انت . یک درپچے د را کوچھ کاگ د ڈاگ د پد آ دوی جاگ د تد
نت . ار اے درگت د اول درپچ د تاک پا بشر بنت .

چوشہم بیت که وقت کا رسے یتزر کنگ د داستا ہے برے موران
شکران شکر یکیں تاک د سرا پر رچنٹ . او چونڈنٹے نکلے روت پکنٹ چیرا
اوستا نگیں کارندہ ہے کپوکیں تاکاں د ہورت ہورت کنٹ تاکے ایشان د
کونڈاں آرت بکنٹ . تاک د سگ چ ہر موریک د جند غہشت سری
گران تریت کہ آرا چست داریت بلے انگٹہ آتاک د بوہان د لگت دیان
او وقت کونڈا سرویت . چددپد آزوت کونڈ د نیمگا تچان د برتیت .
اے وبدان آپنچو یتزر بنت کہ لہنیں رسکینڈ، آنی تھا یک فٹ د راجی
غ پکھ د روٹ . مورنیکان د تاکانی تز آرگ د کار د تھا اولی گٹھاں
سہنری ڈبلیو بیٹن د دیتگ ات . آ انکھستان د یک لوکان زانٹکارے . ولیں
نامی لوکان زانٹکارے د لوکانی ہشت ہزار ذات د باروا یک مزینیں
ستابے نبستہ کریگ . ہر موریک بچو تچیت چوکر فوج د سپاہی گوں وقت
ازباب د چیزاں روآن بہ بیت . تاں وقت نوکیں جاگ آں سربوگ د
داستا درایں یک راہ د روٹ . پیشا کیانی ہے کشک صاپ د پاک

بنت سنتے دہی شری ۽ زانگ ن بوتگ. کر چه اے تاکاں پسے کار گل
 دیں گشت کر من گوں مزنبن جہد و کوشش ۽ اے مالوم کرت کر گریند
 ۽ کونڈاں چه اے تاکاں ہے کونڈاں نہیں ۽ دیوالاں ۽ چیر دیگ بیت
 کر کونڈاں دپ ۽ انت - تکہ نوکیں چوری آن ۽ شہ اور دگوا ۽ رکھنگ
 ٻیت - لہتین سالانی پگے کر تھامس بیٹ ۽ مکاراگوا ۽ دل پٹ پول ۾ نہیا
 دیت کر نہ پے تاکاں ۽ آوق گسان ۽ چیر دینت نہ کر ایشان درنت ایشی
 یک مراد انت کر چه ایشان ٻو مکا فنگی باز جوڑ کنگ بیت - ہر دین کر نہیں
 بانگ شہ دل مات و تپانی کدو ۽ درپنست او نوکیں کونڈے جوڑ کنٹ ڏ
 دل پرداخ ۽ یک اجیپیں درے ۽ دپ ۽ داریت و محنت - اسلا
 اے پرداخ لہتین فنگی آں ابید پرح نہ انت - اے فنگی ہا درمیں غدار
 انت - کر کہنیں آبادی ۽ ہتھا بوتگفت -

نوکیں میتگ ۽ سوبیں ہمیشی سما انت کر فنگی ۽ راچوں شر کنگ
 بیت -

مورزال ۽ کار ... درنائیں مورزال (ملکہ) بُن ۽ پکیت او زمین ۽ گل

جنت۔ چہ دل دب ۽ حاکاں کشیت او شہ دیم ۽ پنجگان حاکاں ٹیلانگ
وخت۔ او دت ۽ را ہے ماڑی ۽ تھا ۽ درایں زند بند کنت۔ چہ ہے ماڑی
۽ پدا بلا، بلا میں شار جوڑ بنت۔ پدا درستان چ گران تریں کار ۽ بنا
کنت بزاں ہاگ ۽ کشیت۔ اے کار ۽ گران وہد ۽ کاس ۽ ہما مردم جت
کنت کہ آوت فنگ کشیت۔ درجہ حرارت او نہیں ۽ جوان بر جاہ دارگ،
دو میں فنگ آن ۽ روہنگ ارزائیں کاے ڻات۔ ہرچون بیت یک گونڈ کیں باگے جوڑ
بیت۔ موربانک شر وقی دب ۽ گجان او شہ وقی اپیڈگان اے کشار ۽ آپ بندیت۔ اے
وہاں ۽ ایو کا اے کشار ۽ آپ نہ بندیت بلکن اے وہاں اوی پار ۽ اپیڈ
بہم وخت۔ نوکیں چوری وقی گھاران اسپیڈگان وخت۔ چیا کہ تنے وہی
باگ چو نہ انت کہ ٹیوگیں کہوں ۽ گذرو لوہا ۽ پورا پکنت۔ اوی اسپیڈگان
چونکی وچوری وری بنت۔ موربانک شہ نوکیں کدو ۽ اشن پچھبر درا نہ روت۔
ئے سوال پیدا بیت کہ تاں کہ فنگ ۽ کشار دروم نہ کنت موربانک
چہ وارت۔ اے درگت ۽ چ وقی بانشلاں کار گیپت۔

اے نازکیں بانزی آنی۔ درین بور وراک ۽ کار ہم وخت۔ تینکے
فنگ ۽ باگ جریگ ۽ بیت اگاں نوکیں آبادی اوی سال ۾ سکی آن پنگت

تے ایشی آبادی زدت مزن بہت۔ اولی سال ۽ گڈ سراگس ۾ راگل
ہم کنت۔ دومی سال ۽ تھا بنجاه ۽ شہ گیمپٹر راہ جوڑ کنگ
چیں ہو گے کہ آرا چار ۽ پنج سال بگو زیت آئی ہزارانی حساب
درہ بنت۔ دومی موئیکانی دیا اتنا ولتی نوکیں آبادی وٹ رانی تھا ٹکڑا
آن ۽ گوں دش روئی دشات کنت۔ پیشنا نہیں ۽ تھا آیانی شارر
پوان بیت۔ تنک آیانی دشمن آیانی سرا ارش کفت۔ یک آبادی کو
مزین جوانیں ندارہ ۽ ہیش داریت۔

مورپنک ولتی باگان ۽ شدگہ ہرودیں کامان رکھنیت، ہر کام نہک
کر دوگ ۽ کارنٹ آئی سرانگس ایت انت۔ اے ہم یک جئے لے
باگان تھا ہرودیں ننگی بچھے نہ رویت۔

ننگی مورپنکانی زانٹکار ڈاکٹر بیل دیبر ۽ کارکنوکیں موران ۽ شری^ا
چارت۔ آئی ہتھیں مور د آیان ننگی ۽ رائیک تختے ۽ تھا بند گھٹ اپر
اپنچو دراک ہم ایرکت ننگے ننگی بوت کرت پکنٹ چو آئی موران ۽ شری^ا
آن آرگ ۽ زامت ۽ لگا دارینت۔ ہتھیں روچاں رُند سریانی ولتی یتگ
ننگی ۽ مزین باغے ہوڑ کر گک۔ آولتی دپ ۽ ننگی ۽ سرا ایہ ک

چست کشت - زدت اے بگ درائیں کشت آرائیکت . اے درائیں
 بگ د تھا دگ پیچ کاہے نات - ڈاکٹر دیبر جیال انت کہ زانٹکاری ای
 کشارکاری د ابید دگ پیچر میں است انت کہ پیچر انت . کر دگ پیچ و کاہاں
 رُدگ د نیلت - اے بوت کت کہ موڑان وپ د گج د تھا ہے وریں
 تاشپرے کہ آدگ کاہاں د روکا نیلت اے خیال پیشنا پیدا برٹنگ کر ہما
 سرفانی سرا کہ موڑنیک ولی وپ د لکاشت ہما فلگی باع رودینست
 موڑ ہما فلگی باغان د کر کشت - آیانی تھا یک وریں پھلے وری بیت . کر
 آرا انگریزی د برویشنا گشت او ہمشرا موڑنیک ولی فلگی د مکران د ہوتے
 ہوڑت کشت او تالان کشت - ڈاکٹر دیبر بنشتہ کت کہ موڑنیک ہوڑیں
 مکران د سندانت د دگ جاگ د بکشت - تنه کجا کہ تھا د ہوڑیں مکران د
 یک تشت د فطر مسہ لہیں دمانی د (منٹ) تھا جنگ برٹن - موڑنیک پڑھ
 ولی یک جتاںیں فطر مسہ د روڑنیت - تنه د میں لہیں بچیں دوں د درگیجگ
 برٹنگت کہ غاصیں ڈولانی کونڈانی تھا رُد انت - او گیشتر ذات بچیں انت
 کر عالم حاتمی تھا گنگ نہ بنت - ایوکا ہما گرم خانہ آئی تھا وری بنت
 کر او دا خاسیں ذات آفی موڑ آیاں د کشت - بازیں ذات الہا ولی جنڈ

ءُرکشگیں فنگل ۽ درخت او برسے برے گھر ن ۽ میرانت بلے دوی دا
و مورانی فنگل آن ڏئه درخت پدا هم ڈاکٹر دبیر ۽ اے دیستگ کر یک
برے مردینک وقت خاسیں فنگل آن دردن بدل گرت۔ آئی ۔ یو۔ جو رسی
مورنیکان ۽ فنگلی ۽ بروشیا په درگ دانت او موران ایشان ۾ دارتت ۾
وقت فنگل ۽ رضا ایشانی کشار ہم بناه گرت۔

فنگل و مورنیک یہ دیرا یکے دو ۾ ۽ گوں بندوک انت۔ شہ گورکشگیں پار
کر دڑ سالاں ہے ڏول پیدا ک انت۔

مرتیں کارکنوک گکشت خواری کیتی۔ ایشان ۽ انگریزی مینبر گشت۔ گذ
گوئیں کارنہ آن ۽ منس گشت۔ آ وقت تیوگیں زندگ ۽ روچ ۽ روشنائ
۽ ڏ گندت۔ ایشان، رائیں زند فنگل ۽ بگ او کیاں تھا ذک پیدا ہو گیں ہوئی
آن خیالداری ۽ گوزیت۔ مورباںک زمین ۽ چیروتی گوئیں ماڑی ۽ تھا گ بت
اے ماڑی ہنکس گزند پینے کر آرا ایش تھا چرت سہر نکت۔ شہ یک کندے
۽ فنگل دارت او دوی کندھا اسپیدگ دنت۔ ایکس زامت کشیں دزدھ
ہام بند بولکا ہم فنگلی مورانی تھا ہنا کرد نیت انت کر درمی مورنیکان تھا
انت۔ مورہم انسانی ڏول ڏودت رہوتا دشمن گفت۔ گوکانی تھا اے

چه درستان شر تین زندے گرازیت . پیشا صافیں رئے زمین و سر اہل شفیع
ماکی انت . دنیا ہر لمحہ عالمیں دوہی بنت .

ہر کجا کے اے وڑیں مورنیکانی مورنیک داں بیت گڈا آسک پاڑ دیجے
حدا گیش بنت ایشان تبا زندہ پک دتاڑ سکیں تریسا کیں دیے و دا ان
انت . الگاں یک گھٹاں ایشان تبا جگھے پاد بیت ؎ ایشی گروہر پوت نکت
بے نجھی مورنیک اے گروہس و تبا پیچ بہر ن گپت پر پیچ آوقی درد دیجے
کجا مم خوں کر درجہ بخت . آنہ تبا پیچ و گروہر دیں چو دیم و سوہل
پاڑ نہ ایت .

اکامیس ہو۔ امرکے ورگریں درگانی دگہ یک ناماریں مرے وہ نیس فوج
مورات ارجمند آنی ترستا کی تین مخلوق انت ہر دھے کہ آیا نی دل شہ جنگی ،
پڑشیت ؎ آجنجک ہر چیز نہ بیران کفت . ڈاکٹر دیم بیب
سانس ذات گشیت کر ہر دین اکامیس گوں آنا و جنگ کفت .
پچے بیت . آنہ دیزیوں اینڈس یک گشان و دیت اک فوجی مورنیک ، شہ
آنہ یو حاکاں اکوا پنجاہ نہ در نجگ ات . یک گشان دیں من ریزگ
خڑیکہ دری و کرا گستت . بیب و جیال ات کر دی اے دریں آنی نام

وہ دونیں بھنگ چست بیت بے رآل اے جیال ردات پڑ نہ بدت یک فوج
 یک کارند ہے گوں فوجی مویکے دلک لگت ہے آگوں بے پورانی دیباشت
 فوجی مورینک آلن کارند وقی نسکار ع تاں وقی مورینک دانان آرگ د بحمد ذات
 آ اتا عز ابید دلک مورانی سرمه اتنت کر دایان ع بونگ ات نک آیان آزا جنا
 کنگ بونگ ترت -

اے ہر دکان درگ چہ یکے دوئی ع جتا انت د دوئیں آنی ہر دپی کاروبار
 ہم جتا انت پیشہ دوئیں یکے دوئی د نسکار جاہنی بناتاں وہیے ع لشت کت
 ہما دمگاں کر اتنا نندت آنکھی یکیں باگر د نندت د آیانی نکل آیان د درگ
 رسائیت -

مورینکانی ذات

زمین د مرا مورینکانی په مزاد د سب لگ د کاس چریشی شہ می د اداز د جنگ بیت کر پنکس دوئی نوک د ساپدرا پریش د
 کھر کفت د دنیا د تھا مورینکانی پانزہ د ہزار ذات انت کے پہ آیاں پیخ ہندر
 اواریں زند گوانیتیت اگاں مورینکانی کچام دیں مورینک دان د بورت
 چارگ بہ بیت دت مالم بیت کر کم تماں کم ہر مورینک دان د تاک جملے

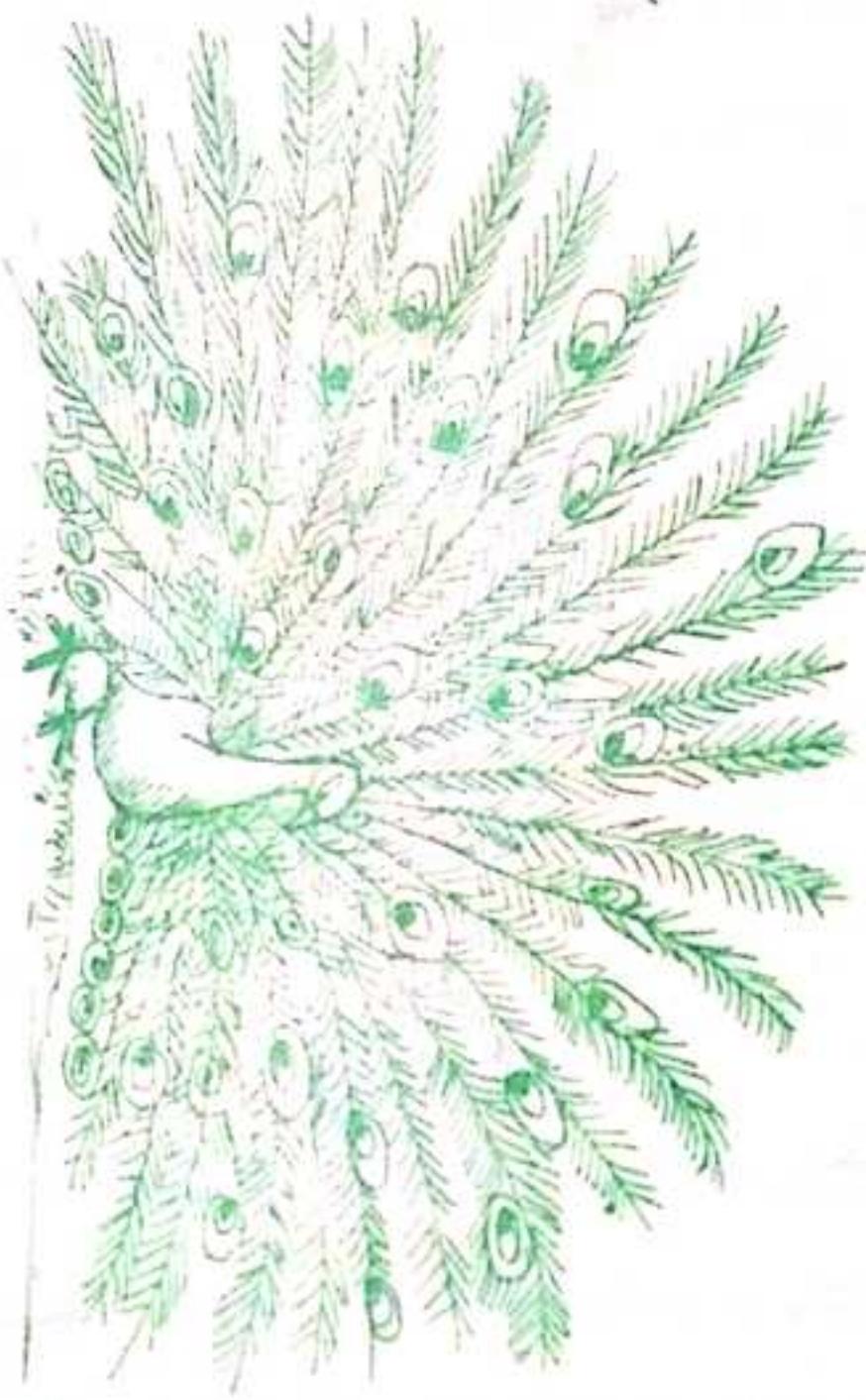
است بیت - بلکن گیمنشتر نہم : بیت - بے پچ کے گے جھیں نہست کر کافی تباہ
بہان مر بنت - اے ہماناں تباہ گزندیں گوںکاں اپسید موکوہم است انت
کہ آوت ڈے بھے مورانی شکل ڈے ہم جوڑ کفت - اے مروکو بے جنپالی ڈے ہے موریک
داناں نندنست - ایشاں تباہ پاہاک تریں چنان یک گونٹیں بیٹے (۳۴۷)
کہ اے دل سربرا کمو کے ماک بخودنست کہ نُرگ ڈے دہلا مرم مگیت کر مکے
مرنچا رافت - بے دیمی نیچا کر کئے ڈے دل درگ نُرگ ڈے اڈکفت - وہیکہ ملکیں
موریکھے دل اپسیدگان ڈے بآگ کنگ ڈے داتا کیت ڈے آہاک ڈے تباہ یک کر کے
گزندیت کر اٹھا ہے سور ڈے دپ انت کہ پھر انت - آ اسپیدگ ڈے جھوندا ایرے کفت -
اوہ ہے بیں دل دپ ڈے ٹیخ کفت او اسپیدگ ڈے دارت فٹگی مورانی کونڈاں تباہ
چڑے یے بہان بنت یک دیں زبری لیں مدت بھے مورانی بآگ ڈے تباہ اسپیدگ
دنت - اے باہگان تباہ پیشا کیت داسپیدگ دنت - اے مورنہ کافی موریک دان
مک سو گوئیں اندے انت -

دوئی ایش کر موریک اے اسپیدگان ڈے گزند گونڈیں سنگ او ماک ڈگوں
چیر دنیت - اے اسپیدگ نب ڈے تباہ مانت چہ لے اسپیدگان دراچنگیں مرنوت
چ اے کونڈاں درکائیت - امریکیہ ڈے فٹگی موریک ڈے درائیں کدو آنی بہانانی سرچیرات -

انت۔ فنگ موران دگر کسترنی بہاں لکھ کر آرا انگریزی مارچ ۱۸۷۳ء کی
سے یک گردیکیں لٹکے کر پئے نہیں انت اور یکلا ہما کہداں گندگ بیت کر کر
ائیں کہ ہمانی تہائش کرت۔ زانکار گفت کہ اما مور و کونڈہ تھا یک پیلا چونڈ
و ایشی چم کو روکھنے کرت۔ ایسا ہمیوٹا مور فنگ و رانہ دارت۔ اے فوجی موران سے
زندہ و نیلگا چم چا۔ بنت۔

روج

روج : رجے سے فوجی موران و حادام پخت۔ بلکن ریشی زندہ و حان لکھ
و کامہ و جما لکھ دینت۔ اے پنج لشمان نہ دینت۔ بلکن پیشا فوجی ایشان دیم یا لی دیم
کنت۔ اے اما و موریک داہن ابیہ پنج باغ نہ روت۔ اسلام اے دیلان ف
موریک دتی زندہ گوں موریا لکھ و پسائید بستگ۔ ہر دیکھے ذکرے ہمچ
ش دیا کہیں کہداں درکائیت و مرد و بیشنی بال کہ پناہ کنت۔ اے ایسا ہمچاں
سرما سوار نہت۔ برذیپ بال و تھا اے گوں آیاں سرین و دھارا نہر درت
و ایمنی و زین و مرا کونڈہ دکوکے تھا پھترت۔ اے پڑھر زندہ و تھا اے۔ کریں
و رہیں، زال مور و پشت و سارا دھارا نہر داریت او وہیے کر نال مور زین و
سرا گیت و لیکیں آدمی و بورہ لکھا گوں دست ٹھرا شہ بیت۔ اے ایہ کہیت

او توکیں آبادی ۽ تہا دوست ۽ روول ۽ زند ۽ گوازینیت۔

یک گشان حضرت سیمان ۽ یک ہا اسے مردے ۽ پھر زهر ۽ اسے سلا دات ک موران ۽ بروپہ آیا ن زند ۽ ڈولان ہیں پکن کر ن آیا ن سر کے است ن بارشا بے۔ بلے انگتہ آگرماگ ۽ دوت ولی دراک ۽ رون و موہن وہدا درگیجنت وایر کنفت۔ درائیں مور دینا ۽ ہرملک ۽ بنت ک ک او دا خشکیں زین است انت بے دھیں بازیں جاہاں صحراء فلسطین او امریکہ ۽ درگیجگ بوتگ انت۔ موران دگ بازیں مکان تھا داں نز آرگ ۽ عادت پیدا بوتگ چہ آیاں بازیں نتی دراک ۽ پتوکیں حاجت آن ۽ چہ بے امباران برے برسے کارا گرت۔ خشکیں زینیاں بے کشاری دیا تم جو اینیں دراکے ایشان ٿرپہ ارزان کرد آں برگ وایر کنگ بیت۔ بازیں فصل مور گوشت ہم درخت۔ بلے آیاں ۽ ہم چہ بے امباران ولی لاب ۽ والینت۔

فصل مور

رو بکتی میدانی دمگاں اسے فسل موران حاک چہ دُور ۽ گندگ بنت۔ پھر ایشان بازیں دوازدہ فٹ گرد بنت۔ بلے چوش ہم گندگ بوتگ کر لے حاک تاں سی دیخ فٹ ۽ چست بنت۔ لے عاکاں شہ در چکاں پکاگ پدرہنگرگ الی انت چیا کہ اسے درپیک آنی روتنگ اسے امباران ۽ ذیان کنفت په

ایشان نب ڈ توں کرم بنت د سرنت - عاک ڈ آپ ڈ کنگ ڈ ردا شہ بھل
 ڈن ڈ ینمگا، پچیں راه جوڑ کت کر اڈا ڈک (نجری) تالان ہ بیت فلی مورانی
 کونڈانی تھا آیانی حساب تاں پنجاہ ہزار ڈ ہم دن انت - حاکانی کارندیں موہیے عذر
 گردوجپر کنست - ایشان ڈ فوجی مان نہ انت - اے کارندہ چو گودر ڈ ڈنگ بنت.
 ایشانی پنج ناسیں شکار جاہے نہ انت - پیشا گردوجپر ڈ تھا اگاں آیان ڈ بیگ
 رسیت کر پھ اورا دان اسبار کرت بیت - آ آیان ڈ یات نیت نہ کرنے^ڈ
 دہدی چشیں راجھندے در گنگ بونگ - کہ اے دردن ڈ بو پنگ ڈ مال ڈ دلی
 کارندہ ڈ دات بکنست -

اے مورانی بونگ ڈ کوت کم انت چیا کر کشکیں ڈ گارانی حاک زدت بول
 کوت ڈ کم کنست - چہ بازیں تھیا تاں ثابت بونگ کر فلی موران لاه ڈ شو ٹاڑ ڈ
 دارو ڈار ایشانی یات نذر ڈ سرا انت - بلے اگاں یک مور ڈ را ترے ڈ فڑا
 چیزے گندھا گا بیث - آ آ - آ را بونکنست.

اے موراے نہ کر ایکا تو مان ڈ نز کارنست کر زمین ڈ بسا تالان ڈ شیگ
 بنت - بلکن کشکیں تو مان ڈ ہم کشت - مور نہالانی سرا کپنست او تریان
 ڈ د کت - ڈر پچنست - چیرا کارندیں مور آیان ڈ یکھا کنست - کارندہ ڈالنی نز ڈنگ

زم ہنگیس بنت کے یک شیر ٹھیکنگے پر کرت بیت۔ سور بازیں شاد و بہ لانی
تو مان ، درکفت و بُرنت۔ یک امبار ہے تھا بیت و دین تو م گندگ بیت۔ موران
ماں ہے جنپ ہے گندگا گوں گان گنگ گران نہ انت کے آفسی مورانی جنپ
انت یا کر نہ۔ اے جنپ آنی کر د گوراں تو مان پوستال و دوئی بھا بھرائی جنپ
بنت کے آیاں ہے دراک ہے پیا آکار نہ بُرنت۔

کدر ہے تھا لا رندیں سور ہے دلی دشناں دان آن ہے ہوت پورت کفت
اچھا ناگت ہے مولانی اے اردوں ہے روشنائی ہے بیت تے کارندہ ایشان ہے پا کرد ہن
بُرنت۔ چیا کے کارندہ اے بچہرہ دُشت کے دان ہے چہ پوشگ ہے یا کے چہ آں
پوست ہے چہ کدڑ ہے ڈن درکنگ ہے بیت۔ پیشا ٹھنگیس دارو بوج۔ پیں و پوست
او دگہ بے کاریں چیز اور دا پیش بنت۔

بیس برسے ہے حاکان گرلا بازیں بوج، کاد رہت۔ او گرد بنت۔ اے موران
ٹھنگیں نہ انت چو کے بازیں سور چاہے باغ تیار کفت۔ بلے اے چونائیں موران
کارندہ انت۔ اس د کاد ہما دہاں رچنت رہت کے سور تو مان ہے جنپ نہ

کپ کفت۔ اے سور ہے تو مان برگاوت پیع نہ کشت۔ بلے اے کشاد ہے
چونہت۔ تو مان ہے شہ پوست ہے بتا کفت۔ او نیٹ ایشان امبار کفت۔

چیا کہ ایشان زانتکاریں انجیئر تھے چاگرد ۽ خشک کنست او باز کم تو مان کرم وارت - دہے کہ اگاں ہر رع آپے بھے امباران برؤت او تو مان تر دنہب پکنست ٿو اے مر آیاں ۽ ہما وہاں درکنست و خشک کنست .
مورانی امبار محکم وہر وہا زبرانیت - ہما نسخان کر انسان ۽ امباران رسیت - مورانی اسہار په آیاں رکنگ ات .

شاد ۽ مور :- دگہ یک مور داست کر آتا شاد ۽ مور گشت - یک گونڈیں ٹو گھے ایشی دراگ ات . اے موروتی دراگ ۽ شہ پیکین بلوط ۽ درچک ۽ کشیت اے در چکانی سرا ہتیں پئڑ دانہ بنت اے پیڑانی ٹھہا درچک ۽ ٹیڑگ ایہ رچیت اے مور ہے ٹیڑگ ۽ درنست - اے پیڑ دانہ باز بنت بلے خنکل ایش انت کہ پ مشکلیں وہا ایشی پک چوں سنگ ٻیت - اے مور ہم ایشی ماہ در گہنگ - اے موروتی ہتیں کارندیانی لاپاں امباران وڑا کار بندت - چونا ہر یک دل لپ ۽ چیز کے ایہ کنست او پدا دل کو ۽ کیت دوئی آن ۽ درکنست درنست شاد ۽ کیسہ بھے مور یکانی ٹھہا سک باز انت بلے بیتیں موران ۽ اے کار سرا دیگ ٻیت - کر فر درا آؤ کیم، ہر مودوق بُدا بھے دائیں امباران ۽ دل کنست .

کیسے شاد ۽ مورا د ہے ذات ۽ درمی مورانی جمد ۽ تبا خاں سیں پرک
 نیت۔ کیسے شاد در آؤ کیس موران ڪا لاب پر گفت۔ او اسے چشیں کھارڈیں
 درانت۔ کہ آیاں ٿو پرسے خاں سیں کھر ڻ گھین کفت۔ لے کارندہ شیرگ ۽
 درنت او رنست او درائیں مولان لاب ۽ پڑ کفت۔ زکیں مرے ۽ را
 اباد جو ڙکگ ۽ واستا کارندہ آرا اولی گشان کیک ترپے دینیت۔ آدگ
 ٺیت کارندہ دگ دنت۔ او مدار مدار دتی درائیں آرگیں مٿئی ۽ ہے زکیں
 پ ۽ جہے دنت۔ لے موروت ۽ را چے لے نامت ۽ رکھنگ بوئیت۔
 گھین ن کفت۔ لاب ڇاهم پُر بوان بیت۔ او گھات گپت۔ پڑا لے
 برینک دتی اولی حالت ۽ پنج آحت ن کفت۔ او مدار مدار شه گرانیں
 پے بب ۽ گشت ن کفت او یک دہے کیٹ کہ ارشات ہم ن کفت
 نیت ٻو انگور ۽ تینگ ۽ ونجاں بیت۔ گوں مزینیں تاملی او گئے ۽
 ن شیرگ آں زدیت او نزدیت ۾ وہا زکیں آبادی آن ڪو وار نیت۔
 د ۾ مور دینا ۽ ہر ریگستان ۽ بیت۔ چہ آدگران گیشتر گران انت۔ ایشان
 پ سارنا ۽ نیم قطر اپنے ۽ یک گردیں ٹھلے ۽ ڈڑا بیت۔ ہیس بیس کدو
 ۽ تبا برے برے بے دریں سداں زندگیں اباد گندگ پر گفت۔ لے

وڑیں ہر اس بارہ و تباٹھے مور دا جند و سنج نہیں دیکھیں
وڑیں موران وچ دستان ساری تو ۱۸۶۹ کو سیر پُرد و باقاعدی تباڈی
یک لگ، و دیتگ۔

شاد مور ۽ کرو، ایشانی کرو مام محظیں جا گھاں بنت۔ چیا کر نہیں و گیشی تو
شاد و کرم جنت۔

بینگ ۽ مسک

بینگ ۽ مسک نداۓ تعالیٰ یے مزینیں دار اے۔ او بینگ ۽ مسک تھام زنی گرو
است کر بازیں نادرابی یافی الاج انت۔ بینگ ۽ مسک دو وڑیں انت۔
یکے شیرستان مسک او دوی کرہی مسک

کوہی مسک:- بازیں کرہی مسک وقی کر دئے زمین ۽ بندیت نہیں
آزمیں نہیں ۽ بیت۔ یا کر مجھک و برناکیں دلگار بہ بیت یا کر ڈڈ دکریک

بے بے اے مسک کوڑ کافی کڈاں تھا کوڑ بہت۔ اوپی کھدڑ دسائیں
بندت کر زمین و تباہاں اپنے و نئی بیت سچداونہ گونڈیں نیام و خانہ و بندت
کر اور ان اے مسک اسپیگ دینت و آیاں سرا و پست۔ بازیں جتنیں دڑا
پانگ بندت۔ بہتیں دڑیں پانگ آنی نیام خانہ انگوڑ و پانگ و درا بیت
اوہ بہتیں آنی تھا چہ بُنی درس و اے خانہ کلک و دُٹا دُٹا چک نیام خانہ
و درس آنی ریا گوں گیشتریں پکارو حیال و بندگ بیت اے خیال دارگ
بیت کر اے خانہ پچ دبڑا چک مر بنت۔ مادگیں مسک فبی و برجاہ دارگ
و راستا ایش فلاں و یہ تا کان ملکرو نہ لان تا لان چھیر دنت۔ بینگ و
ہے ہو کیں خانہ و تھا اسپیگ دینتہ نوک و دھی بوگ ایں زمگان و دراک
و دردن دیگ کارند بانی کارانت۔

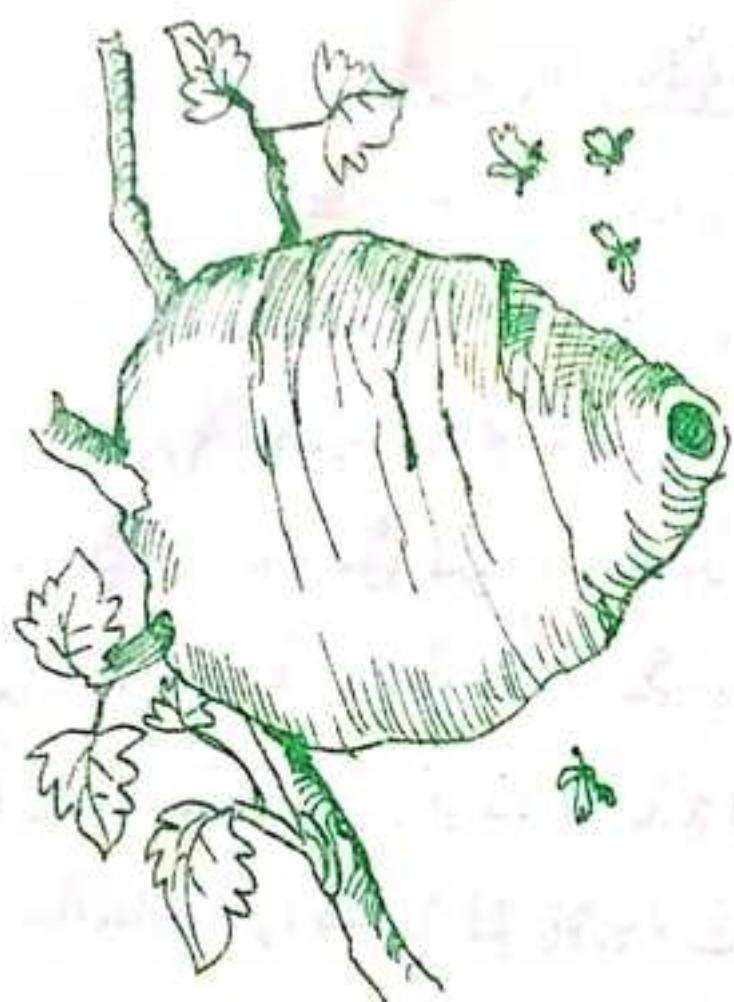
چوریاں والینگ

۔ کوہی مسک اسپیگ دیکھا پڑنک ناگیں چوری
آن خالداری و نہ کفت چیا کر ایشان چانگ آن تھا کارنکیں مسک و ذات
ساری نہ بیت۔ ایکا اینکس کفت کر دتی اسپیگ کان و بینگ و ترکیں
زدناں و تھا دینت۔ سنکھ چوری چہ ہیشی دترابہ والیشیت۔ پڑا چہ اے

اسپیکر کاں نزاو مادگیں مسک بربیں کاسس ڈ پیدا بنت۔ ہر مادگیں مسک
چانگ ڈ جتا بندیت او ایشی بندگ ڈ تبا پس دوئی مسک ڈ سک دمہ
دوسٹ نہ کنت۔ اے ایک دیس میکے بے پڑا ہم مپکائی ڈ دوست سن
کے چانگے پھر دوئی ڈیک اپنے ڈیکھتر در نہ بنت۔ وہ پائزدہ لکھ چانگ
یک ایکھڑ ڈ تبا بنت۔ پسج مسک چپ چہ دنی چانگ ڈ تبا دگہ کتنی ڈ پچھل
ڈ نہ پھریت۔ پیشا ایشانی نیام ڈ بھسا یگی ڈ کار د جگا باز پار نہ ایت پا
دوست او الجک اپنیں مسک ڈ نیام ڈ

بمبی مسک

یک ملکے است کہ ایشرا بمبی لی رماں انگریزی ڈ گشت
سے پہ آدگل بون د جسدا مزن دانت۔ او ایشانی نندگ ڈ دو دو کہنیں زمان
و راجی نزدہ ڈ دستہ انت۔ اے مسک ڈ کا زہم گندگ پوگنت۔ چہ اے لازم
لے گپ درا بیت کہ گوں بھار ڈ موسم ڈ آیکا شاہ بھک پہ دنی روڑ نایں بنا
سردیں موسم ڈ دایگی ڈ دور کفت د را درکیت۔ او پسج چھنگیں پاناں خیریں
شو باز کفت۔ یث نوکیں چانگ ڈ بندگ ڈ کار ڈ بنا کفت۔ پے چانگ
بندگ ڈ جوانیں جائے ڈ کجہنست۔ او بانیں ڈ کان جوڑ سرگیں کوڑاں ڈ نیک پ

لت. اور پُر گوئر و شاہ بانک وہ دیہے کہ ایشل ہم جماں میں باگے ریت تالے
باگ و بندگ لیگت۔ گورانی دیا اسے دل کرد و چڑکاگ و سرا بازیں جنہے
کنت کہ آکد و سبیلگ اور بادا و خیال و کنت

بنگ و شاہ بانک و کار۔ شاہ بانک چہ دل مان ویک مرے و درپے
بیچ) چڑکنت کہ بھائی تھا اے بنگ و ابمار کنت۔ کہ ہر گھنستاں شہ و تاہ تجھے
دل بنگ و کیس و اوار۔ آرگہ بخپیں کیسے بندیت کہ آں تھا اسپیدگان ایر
نت اول سپیٹی (جمول، مرتبہ) و چہ ہشت اسپیدگان کم بنت۔ کہ ایشان و
شاہ بانک و جندوت رکھیت۔ اسپیدگ دیگ و پہ آ اسپیدگانی سر ندیتہ
و آئی کا ڈن و پہ بنگ و درگ یا کہ دگ بنگ و آرگ و دامتا درکیت۔ پہ
پیدگان لہتیں لڑچانی تھا چورتی درکائیت پدا ہم ایشانی درگ و درون و ذرخون
و بانک و سرا بیت انت۔ اسپیدگانی دیگ لئے سچنگان پد چوری شاہ بانک و سوم
جیگیں کر کان دپ و گون چونڈت اور درکائیت آیان ہان اے دیاں نب
ہت۔ او شری و درانہ بیت۔ او مال مال سرماں بنت اور بنگ و پیک

ءُ روٹت ش شاد ۽ درگا آیانی بازیل ڏو ٻنت او یک ر در پھا ۾ ٻڌو
جو ڏو ٻنت.

ڙن اسے ڪڪ هم بagan روٹت و پيڳ کارت - پهال نند شاه ۾
چانگ ۽ نهایا نند بيت او ڄاڻي بندو بورج ڪفت - او هوداں اسپيڳ دن ۾
حڪم ۽ سرا چانگ ۽ رامستركنگ بيت او ڀيڳ ۽ نوكيس انبار پيڳ ڪڳ ٻڌي
بيت - برے برے شاه بانگ رورج ۽ سرا چڪرے جنت -

ڪارند ٻاني پيدا بلوگ

ڊنست - او گوں موسم ۽ ترندی ۽ ڪم کم در آيان ڪفت - پاچه
دار ڦيانگ ۽ آبادي گيشتر بوان بيٽ - اول پيئي ۽ در آهيگين اسپيڳ
ٿشه کارند ڪم پيدا ٻنت او گيشتر نان ٻڌڪاں زندگ ٻنت و بس - دراهمين آم
ٺڳيڪس جائي ۽ سكارند ها دهال پيدا ٻنت - او هر دين گر اسے ڪارند ٻاني زندگ ۾
ٻنکي بيٽ دا مرڪ ۽ تيڪي ۽ رست او هام هام ايٺان زبيں سل سياه ٿا
بيٽ - او ايٺان دو ڦو ڪڳ زور و قوت هم ڪم بيٽ ش نوكيس آبادي ۽
بانڪانی بال جيڪن ساپته انت -

شاہ بانک آنی مرک

:- مگر چہ آئی پڑ نوکی آبادی و زوال بناه بیت سبے لے
وال چو گورانست او مڑا نہ بیت۔ شاہ بانک بے مک د تو رہ مریت او پدا کارند
الپا یک یک مران بنت او نوک آبادی پا دگه ساہداراں یلہ مائیت۔ با رشاہ
امرش تئے ماہ ۶ تماں شش ماہ ۶ کسas ۶ بیت۔ شہ ملکے ذات د
چلگ ۶ جاگ ۶ ہم امر تھا کتنے یونکہ گیشی بوت کنت۔ چانگ ۶ ہر شگ او یران
او پا رشاہ ۶ جاگری ۶ ایکا ہما شاہ بانک کنت کر شہ چانگ ۶ ۶ قتن مرد جن
او رکنت۔ پا لے شاہ بانک دتی کہنیں چانگ ۶ دات کنت د کائیت۔ او
ل ہما مردار خوریں جنادریاں کر چانگ آن اش پگتگ دشگ دنت گوں بڑ مردی
ہماری ۶ جنگ کنت۔ او دتی چانگ آں ہو رک سنا یعنیت۔ او دتی موسم
را خراب گوازی نت۔

بلاہیں سردیانی تبا دتی کہنیں چانگ آن کرو گواراں پگرسے ۶ شاہ بانک د
ک گزگ بنت۔

یک چانگ ۶ حاکمیں شاہ بانک ۶ را دگه شاہ بانک ۶ کشیت د چانگ
سرا کوڑہ کنت د نذیت او پا چہ ایشی اسپید گاں کارداریں مک دی

بنت

کلوپس مک

۔ بوس مک ۾ بے یار و مددگاریں نظر کو ہے
 اے گلامیں مک دتی اسپید گان ۽ بوس ۾ برداہاریں چانگ
 بوس بس کاردار ۽ شاہ ہانگ ۽ راتی چانہ ۽ تھا دارگ ۽ بازوں
 انت ۔ پنجو ک نز آبادی ۽ تھا چ گکر ۽ شاہ ہانگ ۽ ساری بوس
 بنت ۔ ہنا دمان ۽ کارندہانی یک ڈل ۾ آرا چہ چاریں نیکاں نظر
 او را جائے بندت ۔ ہر کارندہ میں مک دو دور کنست اور بینگ ہے
 پیشیت ۔ اول رنگ شاہ ہانگ ایشرا یک وویں میک یہے زانت دیس
 بے نوت چہ بینگ ۽ من بیت او پیشیت ۔ اے گلو شاہ ہانگ نون
 بوس ۽ چانگ ۽ یک درس ۽ در کنست ایشی مرن زدت پڑنے
 ملاس بیت ۔

بوس مک

بوس مک کافی ڈنگ مرن ترسناک انت ۔ اے ڈنگ
 ملام کار بندیت و بیر کچو ناٹس بینگ ۾ مک کافی ڈنگ ۽ رائیں گئے زاندگی

بیت۔ پدا آیاں زندہ ہم کثیت ایکا بومیں لکھکان ڈنگ و را یک ہم کار بست
بیت۔ بلکن آیاں زندہ ہم پہ آرگہ دھیں لکھکان زہراں گیشتر ندرک و مردم
کش راست۔ ایشان چانگ آن نزیک و ہر دھیں دست مان لگے ہر نزیک و
درائیں گو درو لکھکان یک مزینیں ترسے برت کنت۔

یک زہر داریں بومیں لکھکے دل ڈنگ و را کار ہنگ و ابید گت پاپاگ
او ڈنگ و ہم چک و پد ن بیت بومیں دل چانگ و کرد گرانی دمکان ہم پختہ
رانت۔ اگان ڈن و ڈنکاراں دراک و شوہا ز و بیت ت باز کمر بلواد کنت۔

اے دل ڈنگ و ایکا ہا وہاں کار بندیت کر آمانا ہو ریگ کار دارگ ہ بیت۔

پلان کار و تبا بومیں لکھک سک ترسک و لگور انت۔ اسلا ایشان الغوری
گوں چانگ و دوری و گیش بوان بیت۔ یک زانکارے نہستہ کنت کر من
چ جتا جائیں دوری آن ایشان زہر پاٹنگ آن۔ شہ چانگ و سے ن دری
و من چہ ایشان ڈنگ و رکھیتگن وہ یکہ تاں چار ف درن و آیاں و شہ
و دل ٹینگ و من ترسنگ و جہد کرتگ پدد گیش و دوری و آیاں
من کار و کرتگ چو موران و بہیں لکھکان ہم بازیں مہان بنت بے چہ
درستان گیش پا ڈنگ چہ اے لکھکان یک آر عفر دنیکس نامیر ک

چست کشت -

بمبیل مکسکانی مہمان

۱۔ اے آیاں ہر پانگ ہ تبا ساری یہت۔ پرک آن مکسانی پانگ آں روگ ۽ زبرپ را ہند ہ دیگت۔ دش نیگیں پلانی نزیک
۲۔ اے پرک دلی کچکال پیچ کفت ندنت۔ او کارداریں کیکے ۽ دوار ہ کفت۔
ہپخو کر یک کیکے پ پلان شیرہ ۽ چوٹنگ ۽ دلی لیک ۽ کشیت ٿا۔ پرک چ ڦل
دناناں آرا گیگت اشت۔ ایشی دب ۽ دوڑ دیگ ہنچوشن انت کر گیشہ نئکار
درست ہ کفت۔ کامنہ گوں اے ہ لوشیں مہمان ۽ پانگ ۽ پدھی کیت کر او
دگ کارنہ هم مجانان کارت۔ نزوادگ اے تھاریں پانگ ۽ تبا اواری ۽ نزد
گواز یہت۔ اے دلی دراک ۽ بینگ ۽ پیک ۽ پرشنگیں جاگیاں ۽ ش پرگیں ٹیرو
۽ ترمپان گرفت۔

موکو

موکو ہم چو مورنک او دگ ہے دڑیں ساہلان کرد بالا درنگ دشکل ہ تہا
ہم ذرگ است بلے چنابی ۽ گیشہ یک مرکو پے یک اپنے او برے برے

ہاں چار پنچ دلخ بیت انت۔ ایشان گرانی ڈھاؤنس و گھاس ڈھیت۔

ٹرینیو لا موكو

- پہ ہے موکو آس یکے ڈھماں الگرنی ہی نہان ڈھریو ڈھانٹ
ایشرا ڈگ موکو آنی دیبا ڈھر تر درست لگک ڈھانگ بیت۔ چیا کہ جہاں میں مکان
دیپ ڈھ دنناں ٹھدا رستگنت۔ او دوئیں پڑ اشکر نور ڈیک ہاگ ڈھند بنت ہے
پہنٹ۔ او یک ڈول کا سرخنٹ۔ بلے نہیو لا ڈھ دنناں سک مزن بنت۔ او ایشان
دنناں سوچک ڈھ سوچل ڈھ نیمکا بیت۔

اے موکو بڑی نہیو لا موكو ڈھ دنناں اسپیت ڈھ تیز او تر کپس دنناں انت
رگ س پدرے جان ڈھ تبا دنناں ڈھ سک دیگ ڈھ دستا آ دتی تیوگیں جان ڈھ
سرخنیت چوک کتے ڈھ برد ڈھ عاگ بزوریت۔

ایشان دتی کھد و بالاد و نہدا گیں دنناں ان سوب ڈھ ذہر ڈھ حاجت کم بیت
بلے اے درستیں چیزان بونکا ہم ایشان ڈھ کتے ڈھ دا درگ ڈھ سکیں دیگ کم دگیش
پوت ڈھ کت۔

پرے خاترا ایشان ڈھ سریگ درست بھنگ پکیت۔ او برس ہرے پہ
چیزانے ڈھاگ دیگ کت۔ ایشان ڈھ پا ارزان لا موکگ بہ بیت او پا

رددینوک ک را اے مزن دوست بنت.

اے دڑیں موکوان ء گیشتر گانی تہادارگ بیت انت ایشانی کم د گیش ان
تاں بیت د پنچ سال ء بیت - جوانین درگ باز ب بیت - تاں اے سک باز
دوست او دکال ء زمانگ ء تاں یک دینم و دو سال ء بے درگ زندگ نہت
ڈرپیلا موکوان ء جان ء سراپٹ باز بیت -

ایشان بونکنگ او گوشداگ ء توان په بے پیان انت - ایشان چم هم نزد
بنت - پیشا اے دل چس - پاکرد ء دنیا ء را په دل پیان چارت او دوست
کفت - اگاں یک اے دڑیں موکیے ء پیان ء دوست جنگ د پارگ ب بیت
اے تیزی ء گوں سرفت - پنجو ک اے تند د تیزی روشنائی ء گشت کفت -
پنجو تھاری ء هم پخت د گردت - بے اگاں چشیں موکو ء پیان ء دوست بونگ
ب بیت ت هم د ہاں آئی دل دارنگ د دل لاب پوش پور کریگ - عاک لگوں
چیز ء را کترپنیت - اے موکو د دھو ہور تین کرم د لوکاں ء گرات دل جاں
ء برت - او گوں آیاں گوازی کفت بے اے گوازی تنا د ہاں بیت ک ایشان ہاپ
سیر نہ انت - پنجو ک آرا شد پکیت - بے دل پنگیں بونکان ء دارت - امر کیم
او دوگ بانیں نہکار ہے موکو د بانیں ذات د در انت ک گیشتر امر کم د زبارق

بیاستانی تہا بیت۔ زرباری رو بکت ۽ ریگستانیں ملکہان آن سک باز انت۔

کونڈ جنوکیں موگو - کونڈ جنوکیں موکو آن تہا خاصین موکو ہما انت کر فہر وچکیں
بندیں کونڈ جوڑ کفت۔ آیاں وقی کُدام ۽ بندگ ۽ کار په ہاگان نشیگیں موکال نکھان
سال ساری بیل کرٹگ ات او دت کونڈ ۽ دپ ۽ دت محکیں تھنگ ۽ جنک
و نکار اش بیل گرٹگ۔ اے موکو وقی پٹ روپول ۽ تہا چار جتا جتاںیں دریں کونڈان
۽ در گنگ ایشان تہا تچکیں و کونڈ ہم است ات۔ او چوٹ چیوںیں کونڈ ہم گنگ
پوٹگفت۔ بچیں کونڈ ہم است کر آیاں دپ ۽ یک تھنگے جنگ او چوشیں کونڈ ہم است
انت کر آیاں دپ ۽ گپڑے ۽ تھنک جنک است۔ کیلفورنیا ۽ موکو ۽ بچکیں کدام
سادگ است۔ چیا کر اے بہا موکو ۽ انت کر ایشی رنگ سیاہ است۔ بلے جندرے
دوراک است۔ ایشی پاڈل کسان است۔ اے دریں موکو په کونڈے جنگ او ہاگان
دواند پگ ۽ سک شر است۔ ایشی دریں ۽ پاڈل چوڑاک درکنوکیں کوڑاں ۽ انت کر
ڈڈ است او پہ کار ۽ جوان است۔ پہ اے پاڈان اے سنت تریں او گرانیں کار
کفت ایشی نہر ۽ پریں دنستانی تہا ماک درکنوکیں چھی است۔ کر پہ ہمیان وقی راہ
۽ سنگ دوگان دور کفت دیلاںک دنت۔ او پہ ہے دنستان دڈیں او زہریں

زمین، پرندیت اور ملکے کنت

موکو کونڈا و دیوالان و لگوشت او پہ ولی نرمین تاران زم کنت او باز
 کنتے چیا کر موکر و راولت یتوگیں زند پیشیں تھا گوازیگ پکیت اے کونڈا
 تمام ن بنت تکہ ایشانی سراکپ دلپی یے بنگ مر بیت - چوک رشیگ
 و بیت - اے دلپ و چہ بندیک او حاک و جوڑ کنت - اے دلپ و تھا تو
 موکو دو، پنیں کرمک سلکت کر آیاں تھا دریں زہری میں دننا نے بیا انت - اگر
 و را شیگ و کاردارگ ہ بیت تُ آچی ولی دننا ن اے دلپ و گپت انت
 او کونڈا و دپ و بند کنت یک نانیکارے شوہزاد کارے و یک کونڈے
 و دستا چہ ولی چانو و کونڈا کروڑت - ایشی دلپ پنجو نہرات کر ایشی سر
 آئی پاتو ود - سرک چوت برت - بے موکو چہ ولی نور و ایشرا پیج کرت کنت
 گرانیں چیز زیر کر تخت - او آرا گران کرت بے مولو و پداہم ایشرا پیج کرت
 ہرشپ و موکو ولی کونڈے دب بیج کنت - دو پنیں لوکے و دار کنت
 آئی دست و بیٹ - ریگستان و گیشتر بنی باز بیت - او لوکے چہ اے
 و سبب و لاپار انت کر چہ ولی کونڈاں در بیا انت - پیشا اے زانگ بیت
 کر موکوان و مزینیں کساتے و دراک مریت - نزیک اور یکس لوک و پادو

موکو ۽ راشیپوار گشت و حال دست - آنچو کر ڦوک نزیک ۽ سربیت - بُزوک
وت ۽ را آل ۽ سرا در در دست - ایشی دوئین پاد مدام کونڈ ۽ تھا بنت - نیکه
چو ۾ بہیت کر کونڈ ۽ دپ بند ٻیت - ودا ۽ مانیت - کرم یا ڻوک ۽
دستان نیام ۽ گیپت او موکو ۽ را کونڈ ۽ تھا گران ۽ بارت - شکاری او شکار
رد کونڈ ۽ تھا پترگا گوں کونڈ ۽ دروازگ بند ٻیت - تنه وہی اے زاگ
ڏ بیت کر اے کرم چول مریت - اے دشیں کونڈ انی نندوکیں موکو ٻا شکار ڳ کشت
آڈریں شکار گیشتر ٹھکیں درگاں بیت - چه اے موکوان بیک دوئے دتی کرو آن
ها وڑا بندیت - چو کر گلیغور نیا در ذاتیں موکو دتی کرد آن بندت.

ترنیتو لا موکو ۽ کدو : ترنیتو لا موکو دتی کونڈانی دروازگ ۽ را ڏگ در جو ڙکشت
ٿو کر گہنیں زمانه ڦی مزمنی کو ٹھی آن دروازگ انت - بُزان چار پٹ
۽ دروازگ ڈریں اے موکو دت ۽ راشہ درمان رکھنگ ڦی داستا حاک ۽
ملک او درچکانی ڪپنگیں تاگک آن ۽ کار بندیت - اے درستان ۽ شرمه کرد
ڏیک کوئی ڦیتا نرم کشت و نزیک ۽ ایرانش کشت چایا کر آشہ دتی اے
کلات ۽ درمان او چه هما ڻوک و تارا رکھنیت و نگہداریت کر آرا ترنیتو لا مو

ءے اے لوک پیشا گشت کر آ ہے موکو عد دارت - اور اے آئی دراک منز

